

God wil niet focussen op de fouten en zwakheden van de mens. Hij wil ze bedekken (= vergeven). Dit zou de mens voldoende zekerheid en vertrouwen moeten geven om op te staan en zich te engageren op het pad van herstel (van de harmonie met de naaste en met God) dat God voorstelt.

➤ Vers 21 kan vertaald worden als “**kleren van (dieren)vellen**”. Meestal wordt hiermee onderstreept dat er **bloedige offers** nodig waren opdat God zou kunnen vergeven...

➤ Hetzelfde vers kan echter ook vertaald worden als “**kleren voor de huid**” (Het Hebreeuwse 'OR' betekent huid, omhulsel. Dit kan zowel slaan op de huid van mensen als op dierenvellen). Verschillende midrashim spreken over kleren die als gegoeten om de huid zitten, bijna als een nieuw vel. Hier komt de nadruk eerder te liggen op **Gods genadige welwillendheid om de mens te vergeven** en een nieuwe kans te geven.

In ons theologisch denken wordt het woord 'genade' vooral geassocieerd met 'onverdiend'. In het Hebreeuws gaat het echter om 'goedgunstigheid', 'welwillendheid'.

*Interessante teksten over vergiffenis die tonen dat God vooral kijkt naar de toekomst, en niet naar ons 'schuldig verleden': Jesaja 38.17; Ezechiël. 33.14-16
Lezen!*

5. Geloven in het leven!

Zonder weg te zinken in zinloos theologisch of leerstellig gekibbel, kunnen we stellen dat na Gods tussenkomst de mens er weer in gelooft. In Gen 3.20 krijgt Adams vrouw eindelijk een naam: **Eva**, afgeleid van het Hebreeuwse woord 'leven'. De mens kan weer **geloven in het leven!**

- Herkent u die **schaamte en/of angst** bij uzelf of bij anderen? Is dat altijd terecht?
- Maakt het wat uit als je vanuit het Genesisverhaal spreekt over '**straf**' of over '**gevolgen**' van zonde?
- Wat vertelt het Genesisverhaal over **vergifenis en verlossing**? Wat doet God? Wat belooft God? En wat wordt er van de mens verlangd? Lees ook **Jesaja 55.1-9**, waar de profeet toont hoe anders God reageert dan wij mensen...
- Is God volgens u iemand die zich vooral toespitst op ons zondig verleden, of iemand die zich richt op de **mogelijkheden die de toekomst** biedt?
- Denkt u dat een goed begrepen begrip '**genade - welwillendheid**' (zonder nadruk op het al of niet verdienen) een verschil kan maken in iemands beleving?
- Hoe kunnen wij iemand helpen om **weer 'in het leven te geloven'**? Kan godsdienst hierbij een hulp / een obstakel zijn?

Een mantel van onschuld

Genesis 1-3

3

10 – 16 april

De mens en zijn vrouw waren naakt, maar ze schaamden zich niet voor elkaar. (Gen 2.25)

Toen gingen hun beiden de ogen open en merkten ze dat ze naakt waren. Daarom regen ze vijgenbladeren aan elkaar en maakten er lendenschorten van. (Gen 3.7)

En de HERE God maakte voor de mens en voor zijn vrouw kleren van vellen en bekleedde hen daarmee. (Gen. 3.21)

1. Naakt... of gekleed

De tegenstellingen zijn opvallend:

- Eerst is het naakt zijn geen enkel probleem; wat later probeert eenieder zich zo goed en zo kwaad mogelijk te verstoppen voor de ander.
- Eerst maakt de mens zelf een schort, uiteindelijk zal God hem bedekken.

In dit verhaal gaat het niet zozeer om het naakt zijn op zich. Het Hebreeuwse woord heeft een hele sterke bijklank: **kwetsbaar zijn**, breekbaar en zonder bescherming. In onze taal heb je de uitdrukking 'iemand in zijn blootje zetten' of nog: 'in je blootje komen te staan'. Dit geeft aan dat iemand je zwakheden kent, ze blootlegt en er misbruik van maakt.

breekbaarheid, transparantie, openheid, vertrouwen, onschuld

In 'Eden' mag je zijn wie je bent, mag je je kwetsbaar opstellen zonder bang te moeten zijn dat een ander daar misbruik van maakt. Het was niet de bedoeling dat mensen zich zouden verstoppen voor of afschermen van elkaar. Dit is wat God eigenlijk wilde voor de mens: TOV!

2. TOV

Het Hebreeuwse woord TOV heeft heel wat nuances: wat goed is, mooi, aangenaam, nuttig, wat beantwoordt aan de verwachtingen, wat geluk verschaft. Dit komt tot uiting in het creatieve scheppingsgebeuren waardoor de wereld in al zijn vormen en kleuren is ontstaan. Dit is ook de rode draad wanneer het Genesisverhaal vertelt over de mens in Eden.

De waarde van de mens, en zijn aparte plaats in het geheel blijken duidelijk uit de tekst:

- "**Laat ons mensen maken**" en niet meer het onpersoonlijke "er zij, en het was er".
- "**Naar ons beeld en gelijkenis**" (vgl. dit eens met Gen. 5.3 !)
- De mens krijgt **verantwoordelijkheid**, teken van vertrouwen (Gen. 2.15)

- In Gen 3.8 worden een aparte relatie en communicatie gesuggereerd door de begrippen '**wandelen**' en '**spreken**'.

Bovendien wordt een deugddoend relationeel kader geschetst:

- 2.18 "**Het is niet goed dat mens alleen is**"... Mensen zijn geen eilandjes, relaties, vriendschap, samenhangigheid maken het tof.
- 2.18 "Ik zal een **hulp** maken **die bij hem past**". Deze uitdrukking kan beter vertaald worden als '**vis-à-vis**' en wijst op het belang van intense, vrijmoedige communicatie tussen mensen.

'Uit een rib' Het Hebreeuwse TSELA duidt meestal op een 'kant', een 'component', en onderstreept dan weer de idee van samenhangigheid, complementariteit.

Harmonie, samenhangigheid, vertrouwen... Niet verwonderlijk dus dat de mens zich 'bloot kan geven' zonder schaamte!

- De mens wordt voorgesteld als bijzonder **waardevol**. Hoe komt het dan dat ook in gelovige middens veel mensen kampen met een **laag zelfbeeld**? Kan daar iets aan gedaan worden? Hoe kunnen we elkaar helpen?
- Bespreek met elkaar wat het Genesisverhaal aangeeft als TOV met betrekking tot **intermenselijke relaties**.
- Is het vandaag nog mogelijk om zich '**bloot te geven**'? Waarom wel / niet? Welke concrete raadgevingen zou u formuleren om relaties weer 'goed' te laten verlopen (open, eerlijk en in vertrouwen)?

De dialoog tussen de slang en de vrouw legt enkele elementen bloot die zo typisch zijn voor ons innerlijk discours.

➤ Er wordt een heel **negatief Godsbeeld** geschetst: God wil de mens het goede onthouden, hij liegt om zijn eigen machtspositie veilig te stellen.

Merk op dat zowel de slang als Eva Gods verbod overdrijven: van geen enkele boom eten, eten noch aanraken...

➤ Ook de '**menselijke begeerte**' wordt benadrukt (de vrouw zag, een lust voor de ogen, begeerlijk... - Gen 3.6). Het verschil tussen wat goed is en wat ik begeer kan groot zijn!

2. Hun ogen gingen open

Het verhaal over de verboden boom en vrucht gaat niet over een valstrik en zelfs niet over een **gehoorzaamheidstest**. Eigenlijk geeft die boom, en het verbod om er van te eten, aan dat mensen **keuzes** moeten maken. En als je het 'goede' ook 'TOV' wil laten blijven, dan maak je best goede keuzes. Geluk kan immers niet op gelijk welke manier worden waargemaakt... In de geschiedenis van het volk Israël zou dit verder uitgewerkt worden in **de Torah**, raadgevingen "opdat het u welga!" (Deut. 6 - wel = TOV).

Het genesisverhaal geeft enkele spijtige gevolgen aan van foute keuzes die we soms maken. Dit wordt samengevat onder de noemer: "Gij zult sterven." Gebruikt voor een collectiviteit betekent het Hebreeuwse woord 'sterven' ook: diepe ellende ervaren.

Helaas blijft er weinig over van de oorspronkelijke harmonie. Vrees, schuldgevoelens, frustraties, onzekerheid, schaamte, wantrouwen, oordeel en kritiek verschijnen op het toneel.

- Hoe belangrijk zijn **vrijheid en keuze** voor het 'mens zijn'? Vinden wij dat even belangrijk als God? Hoe ervaart u dat?
- Lees Jakobus 1.13,14. Wat leer je hieruit aangaande **verleiding en zonde**?
- Hoe is het vandaag gesteld met het **Godsbeeld** in onze middens en daar buiten? En wat te denken van dat '**overdrijven**' inzake geboden en verboden?

3. Ze zagen dat ze naakt waren...

- De mens verbergt zich voor God (gen 3.8)
- Ze verbergen zich voor elkaar.

Hier wordt opnieuw het beeld van naaktheid en schaamte gebruikt. (Gen 3.9-13). Ieder probeert klederen te maken van vijgenbladeren. Gedaan met de open en eerlijke vriendschapsrelaties, met vertrouwen en echte communicatie. De beschuldigingen vliegen over en weer, wantrouwen viert hoogtij. Bovendien is er nu sprake van 'overheersing' (3.15): wie de kans schoon ziet, grijpt zijn eigen geluk, ook als dit gaat ten koste van de ander...

4. God maakte kleren

Bij het lezen van Genesis 3 kom je op een punt waar je de adem inhoudt. Hoe zal God reageren? Vaak wordt God voorgesteld als de heilige Heerser, die niet anders kan dan afstand te scheppen en te straffen. De tekst toont echter...

- een God **die op het rendez-vous komt**, bijna alsof er niets aan de hand is (Gen 3.8). Het is de mens die er niet is, maar zich verstoppt. Alsof hij niet kan geloven in de mogelijkheid van vergeving vanwege een verfoemde Souverein.
- een God **die de eerste stap zet**, naderbij komt en de mens aanspoort om zijn verantwoordelijkheid op te nemen en 'te voorschijn te komen': "**Mens, waar ben je?**" (Gen 3.9). Een uitnodiging om op te houden met zich te verstoppen (achter een boom of achter excuses...) en mee te werken aan herstel.
- een God die aangeeft dat je **nooit moet wegzinken in wanhoop**: "zelfs al zijn er pijnlijke gevolgen, toch kan de kop van de slang verbrijzeld worden!" (3.15)

Uiteindelijk zou Hij elke twijfel wegnemen met een krachtig symbolisch gebaar: hij neemt het initiatief om de mens **in nieuwe kleren** te steken,